

Minnelijke schikking voorgesteld door het Directiecomité van de NBB
en aanvaard door BANK X

Deze minnelijk schikking, getroffen met inachtnaeme van het verslag van de Auditeur d.d. 24 augustus 2015 werd door het Directiecomité van de Nationale Bank van België voorgesteld aan BANK X op 1 september 2015, en werd door laatstgenoemde aanvaard op 23 september 2015.

* * *

Gelet op de artikelen 36/9 en 36/10 van de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut (hierna "de wet van 22 februari 1998" genoemd) van de Nationale Bank van België (hierna de "NBB" genoemd);

Gelet op de beslissing van het Directiecomité van de NBB van 28 augustus 2013, waarbij werd vastgesteld dat er ernstige aanwijzingen zijn voor het bestaan van een praktijk in hoofde van BANK X die aanleiding kan geven tot het opleggen van een administratieve geldboete in de zin van artikel 40 van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme. De ernstige aanwijzingen hielden verband met de naleving door BANK X van haar waakzaamheidplicht naar aanleiding van bepaalde bancaire verrichtingen uitgevoerd door één van haar cliënten;

Gelet op de beslissing van het Directiecomité van de NBB van 28 augustus 2013 om met toepassing van artikel 36/9, §1, eerste lid van de wet van 22 februari 1998 de Auditeur te gelasten met een onderzoek ten laste en ten gunste van de genoemde ernstige aanwijzingen;

Gelet op het feit dat de verrichtingen waarop dit dossier slaat, hebben plaatsgevonden in de periode van 17 juli 2008 tot en met 24 juni 2011, d.i. zowel voor als na de wijziging van de wet van 11 januari 1993 door de wet van 18 januari 2010. Wat betreft de feiten die dateren van vóór 5 februari 2010, d.i. van vóór de inwerkingtreding van de wetwijziging van 18 januari 2010, kan worden vastgesteld dat de destijds aan kredietinstellingen door de wet van 11 januari opgelegde verplichtingen vandaag nog bestaan en dat de sinds 5 februari 2010 vingerende wettelijke en reglementaire bepalingen aan kredietinstellingen geen minder verregaande verplichtingen opleggen. De tot en met 4 februari 2010 toepasselijke verplichtingen zijn ook na die datum en tot op heden blijven bestaan en kunnen worden gesanctioneerd. Bijgevolg heeft het onderzoek zich toegespitst op de naleving van de wet van 11 januari 1993 en zijn uitvoeringsmaatregelen zoals van toepassing ten tijde van de betrokken feiten, d.w.z. afhankelijk van het geval het wettelijk en reglementaire regime van vóór de wetwijziging van 18 januari 2010 dan wel van na deze wetwijziging.

Gelet op artikelen 4, § 2 en 8 van de wet van 11 januari 1993 zoals van toepassing voor de wetwijziging van 18 januari 2010 en op artikel 14 van dezelfde wet zoals dit sedert de genoemde wetwijziging van toepassing is. In essentie bepalen deze artikelen dat de aan het toepassingsgebied van de wet onderworpen instellingen een bestendige waakzaamheid aan de dag moeten leggen ten aanzien van de zakenrelatie alsook een aandachtig onderzoek moeten verzekeren van de uitgevoerde verrichtingen en eventueel van de herkomst van de fondsen in het licht van de kennis die zij hebben van hun cliënt, diens activiteiten en profiel. Verder bepalen deze artikelen dat de betreffende instellingen met bijzondere aandacht de verrichtingen moeten onderzoeken die ze - uit de aard van de verrichtingen of door hun ongebruikelijk karakter gelet op de activiteiten van de cliënt, de begeleidende omstandigheden van de verrichtingen of de hoedanigheid van de betrokken personen - bijzonder vatbaar achten voor het witwassen van geld of voor de financiering van terrorisme, en dat deze instellingen over dit onderzoek een schriftelijk verslag moeten opstellen.

Gelet op artikel 35 van het Reglement van de CBFA van 27 juli 2004 betreffende de voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en artikel 30 van het Reglement van de CBFA van 23 februari 2010 betreffende de voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme. Overeenkomstig deze artikelen moeten kredietinstellingen binnen een termijn die wordt bepaald in functie van het risico, overgaan tot de verificatie en actualisering van de

cliëntengegevens die relevant zijn voor doeleinden van anti-witwas en de bestrijding van terrorismefinanciering wanneer zij over aanwijzingen beschikken dat deze gegevens niet langer actueel zijn.

Gelet op de artikelen 36 en 37 van het Reglement van de CBFA van 27 juli 2004 betreffende de voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en de artikelen 31 en 32 van het Reglement van de CBFA van 23 februari 2010. Overeenkomstig deze moeten kredietinstellingen ten eerste een passend eerstelijnstoezicht organiseren, d.w.z. een toezicht door de aangestelden van de onderneming die rechtstreeks in contact staan met de cliënten, waarbij deze aangestelden op basis van door de instelling ter beschikking gestelde passende criteria atypische verrichtingen opsporen, hieraan specifieke aandacht besteden en hierover een schriftelijk verslag opstellen dat ze aan de anti-witwasverantwoordelijke van de instelling overleggen. Verder moeten kredietinstellingen overeenkomstig deze bepalingen dit eerstelijnstoezicht aanvullen met een tweedelijnstoezicht, dat gebruik maakt van een geautomatiseerd toezichtssysteem dat aan bepaalde specifieke vereisten moet beantwoorden en dat over de opgespoorde atypische verrichtingen schriftelijke verslagen moet afleveren die aan de anti-witwasverantwoordelijke worden overgelegd.

Gelet op artikelen 12 en 13 van de wet van 11 januari 1993 zoals van toepassing voor de wetswijziging van 18 januari 2010 en op de artikelen 23 en 24 van dezelfde wet zoals van toepassing sedert de genoemde wetswijziging. Op grond van deze bepalingen moeten kredietinstellingen, wanneer ze weten of vermoeden dat een uit te voeren verrichting verband houdt met het witwassen van geld of de financiering van terrorisme, dit ter kennis moeten brengen van de CFI vooraleer de verrichting uit te voeren of, voor zover een melding vóór de uitvoering van de verrichting niet mogelijk is, onmiddellijk na de uitvoering van de verrichting;

Gelet op het artikel 36/10, § 3 van de wet van 22 februari 1998 dat toelaat aan het Directiecomité een voorstel tot minnelijke schikking te verrichten en, indien zijn voorstel wordt aanvaard, deze op niet-nominatieve wijze te publiceren op de website van de NBB;

Gelet op het feit dat BANK X effectief de mogelijkheid gehad heeft om kennis te nemen van de bevindingen van het verslag van de Auditeur voordat zij haar laatste opmerkingen heeft geformuleerd in haar brief van 18 mei 2015;

Gelet op het feit dat het definitieve verslag van de Auditeur samen met het voorstel tot minnelijke schikking aan BANK X werd overgemaakt;

* * *

Overwegende dat het onderzoek ten gunste en ten laste tot de volgende vaststellingen heeft geleid:

In de periode van 17 juli 2008 tot en met 24 juni 2011 werden op de persoonlijke rekeningen van de heer A bij BANK X meermaals aanzienlijke bedragen gestort in contanten. Deze stortingen gebeurden in een meerderheid van de gevallen op dezelfde datum als stortingen van aanzienlijke bedragen in contanten op de rekeningen bij BANK X van de BVBA B, waarvan de heer A zaakvoerder was. Bovendien gebeurden in dezelfde periode ook twee aanzienlijke cash-afhalingen van de persoonlijke rekeningen van de heer A, met name een cash-afhaling van € 80.000 op 22 juli 2009 van spaarrekening 1 en een cash-afhaling van € 250.000 op 6 juni 2011 van spaarrekening 2.

De hoger genoemde cash-stortingen gebeurden naar aanleiding van veelvuldige bezoeken die BANK X-agent C bracht aan de heer A – eerst in diens restaurant B en nadien op diens thuisadres – tijdens dewelke de heer A de heer C enerzijds een cash-bedrag overhandigde dat op de BANK X-rekening van BVBA B diende te worden gestort en anderzijds een cash-bedrag overhandigde dat op één van zijn persoonlijke BANK X-rekeningen diende te worden gestort.

De cash-afhaling van € 250.000 gebeurde eveneens via BANK X-agent C, die de betreffende cash-bedragen op de hoofdzetel bestelde en ze aan de heer A overhandigde. Ook de cash-afhaling van € 80.000 vond plaats via het BANK X-agentschap van de heer C.

De omvangrijke cash-stortingen op de persoonlijke BANK X-rekeningen van de heer A alsook de twee genoemde cash-afnames voor omvangrijke bedragen vertoonden een ongebruikelijk karakter zowel in de zin van artikel 8 van de wet van 11 januari 1993 zoals van toepassing vóór de inwerkingtreding van de wetswijziging van 18 januari 2010 als in de zin van artikel 14 van dezelfde wet zoals van toepassing na deze wetswijziging, met name gelet op:

- de frequentie van de cash-stortingen op de persoonlijke rekeningen van de heer A, die telkens volgden op een bezoek van BANK X-agent C aan het restaurant B en die in de meerderheid van de gevallen simultaan gebeurden met cash-stortingen op de rekeningen van de BVBA B bij BANK X;
- de omvang van twee cash-afhalingen van de persoonlijke rekeningen van de heer A, met name de cash-afhaling van € 80.000 op 22 juli 2009 van spaarrekening 1 en de cash-afhaling van € 250.000 op 6 juni 2011 van spaarrekening 2.

Uit het onderzoek blijkt dat BANK X het AML-risicoprofiel van de heer A na de initiële risicoprofielbepaling niet heeft herzien tot na de cash-afhaling op 6 juni 2011 van € 250.000, die aanleiding heeft gegeven tot een compliance-onderzoek en een melding aan de CFI.

Uit het onderzoek blijkt ook dat de eerstelijnsmedewerkers van BANK X geen gevolg hebben gegeven aan deze verrichtingen. Zij hebben geen initiatieven genomen om hierover een schriftelijk verslag op te stellen en de verrichtingen te melden aan de centrale AML Unit van de bank. Gelet op de omstandigheden van de cash-afhalingen, d.w.z. de simultaneïteit van de cash-stortingen op de persoonlijke rekeningen van de heer A en op de zichtrekening van de BVBA B, hadden zij zich ten minste moeten afvragen wat de herkomst van de gelden was die op de persoonlijke rekeningen van de heer A werden gestort. Die vraag hadden zij zich ook moeten stellen gelet op de omvang van de cash-afhalingen van de persoonlijke rekeningen van de heer A. Zij hadden deze transacties vanuit dat oogpunt dan ook als atypisch moeten beschouwen en hierover een melding moeten doen aan de AML-verantwoordelijke met het oog op verdere analyse.

Wat het tweedelijnsstoezicht betreft, is de vaststelling dat de centrale AML Unit van de bank geen enkel gevolg heeft gegeven aan de hoger beschreven cash-stortingen. De vaststelling is dat deze stortingen, ofschoon cumulatief omvangrijk, geen alert genereerden in D, het tweedelijnsmonitoringsysteem van de bank, omdat zij qua omvang beneden de bedragen bleven van de filters per dag en per week in D. Met betrekking tot de cash-afhalingen is uit het onderzoek gebleken dat hiervoor geen filter was voorzien in D. De centrale Compliance- en AML-diensten van de bank hebben geen enkel gevolg gegeven aan de cash-afhaling van € 80.000 van 22 juli 2009 van rekening 1. De cash-afhaling van € 250.000 op 6 juni 2011 van spaarrekening 2 is de eerste en enige van de hoger beschreven verrichtingen die, naar aanleiding van de opstart van de procedure voor het leveren van cash-gelden door de hoofdzetel in de lokale agentschappen, heeft geleid tot een onderzoek van de centrale compliance-diensten. Dit onderzoek heeft finaal geleid tot een melding door BANK X aan de CFI op 9 juli 2011.

* * *

Gelet op de verklaringen van BANK X die in de loop van het onderzoek zijn opgetekend en die de beschreven feitelijke elementen bevestigen;

Overwegende dat BANK X haar volle medewerking heeft verleend aan het verloop van het onderzoek en gelet op de overige elementen in het dossier die in hoofde van BANK X verzachtende omstandigheden uitmaken;

Overwegende dat het bedrag van de minnelijke schikking in verhouding moet staan tot de aard van de feiten;

Om deze redenen, stelt het Directiecomité van de NBB aan BANK X als minnelijke schikking in de zin van het art. 36/10, § 3 van de wet van 22 februari 1998 de betaling voor van de som van € 50.000 ;

Indien dit voorstel wordt aanvaard, laat dit toe te komen tot een definitieve regeling van de tegen BANK X ingestelde procedure.

Overeenkomstig art. 36/10, § 3 van de wet van 22 februari 1998 zal de minnelijke schikking op niet-nominatieve wijze worden gepubliceerd op de website van de NBB.

De bedragen die in het kader van deze schikking moeten worden betaald zullen ten voordele van de schatkist worden geïnd door de Administratie van het Kadaster, de Registratie en de Domeinen.